

Pysäköinninvalvonta Kauniaisissa

YLKV 21.05.2018 § 54

Lisätiedot:

yhdyskuntatoimen johtaja Marianna Harju, puh. 050 304 1234
kuntatekniikkapäällikkö Jaakko Koivunurmi, puh. 050 382 8756
kaupunginlakimies Lena Filipsson-Korento, puh. 050 354 0121
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Pysäköinninvalvonnasta on keskusteltu Kauniaisissa aika ajoin, ja asiaa on myös käsitelty päätöksentekoeleimissä muutamaan kertaan vuosien varrella.

Vuosina 2006 – 2007 yhdyskuntalautakunta ja kaupunginhallitus käsittelivät pysäköinninvalvonnan järjestämisen asiaa useaan kertaan valtuustoaloitteessa tehdyn esityksen johdosta. Kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 21.5.2007 § 33, ettei pysäköinninvalvonnan järjestäminen kunnallisena toimintona tuolloin ollut tarkoituksenmukaista. Tilanteen parantamiseksi ja esille nousseiden epäkohtien korjaamiseksi oli asian valmistelun yhteydessä listattu useita toimenpiteitä. KV:n päätös on esityslistan **oheismateriaalina**.

Viimeisin käsittely yhdyskuntalautakunnassa 21.1.2014 § 5 ja edelleen kaupunginhallituksessa 5.2.2014 § 17 pohjautui kuntalaisaloitteeseen, jossa esitettiin että Kauniaisten tulisi korottaa pysäköintivirhemaksuaan ja siirtyä tehokkaampaan pysäköinninvalvontaan. Yhdyskuntalautakunta päätti tuolloin kehottaa kuntatekniikkaa valmistelemaan anomusta pysäköintivirhemaksun korottamiseksi. Yhdyskuntalautakunta ei tuolloin pitänyt kunnallisen pysäköinninvalvonnan järjestämistä tarkoituksenmukaisena, vaan katsoi, että mahdollisiin toimenpiteisiin tulee ryhtyä aikaisintaan keskusta-alueen valmistuttua. Samalla kun KH merkitsi yhdyskuntalautakunnan antaman selvityksen tiedoksi se edellytti, että yhdyskuntatoimi selvittää edelleen vaihtoehtoisia pysäköinninvalvonnan järjestämistapoja. Päätöspöytäkirja on esityslistan **oheismateriaalina**.

Sisäministeriön asetuksella 13.4.2015 säädettiin Kauniaisten pysäköintivirhemaksuksi 60 euroa, vastaten muun pääkaupunkiseudun tasoa lukuun ottamatta Helsingin ns. ykkösvyöhykettä, jolla maksu on 80 euroa. Maksut ovat edelleen tämänsuuruiset.

Keskusta-alueen valmistumisen lähestyessä asiaan palaaminen on ajankohtaista. Vaihtoehtoisia tapoja pysäköinninvalvonnan järjestämiseen on kaksi, jossa toisessa on kaksi vaihtoehtoa. Mikään näistä ei ole ongelmaton:

1. Poliisi valvoo. Vastaa nykytilannetta Kauniaisissa.
2. Kaupunki järjestää pysäköintivalvonnan
 - a) itse
 - b) sopimalla siitä toisen kunnan kanssa (kuntalain 8. luku)

Laki pysäköinninvalvonnasta (2011) lähtee siitä, että kyseessä on viranomaistoiminta, jota hoitaa poliisi. Länsi-Uudenmaan poliisilaitos on käydyissä keskusteluissa todennut, että liikenneturvallisuusstrategiansa mukaisesti poliisi pyrkii kohdentamaan liikenteenvalvontaa erityisesti ylinopeuksiin, rattijuopumuksiin, riskikuljettajiin, turvalaitteiden käyttöön ja raskaaseen liikenteeseen, ja mahdollisuudet pysäköinninvalvontaan Kauniaisten alueella ovat rajalliset. Jokavuotisissa tapaamisissaan Länsi-Uudenmaan poliisiylijohdon kanssa kaupungin edustajat ovat toistuvasti tuoneet esiin tarpeen pysäköinninvalvonnan tehostamisesta Kauniaisissa. Poliisi on nimennyt suoran yhteyshenkilön kaupungin virkamiehiltä tuleville tarkastuspyynnöille ja yhteistyössä on tehty myös tehotarkastuskampanjoita.

Aluehallintovirasto voi kunnanvaltuuston esityksestä tai sen suostumuksella ja saatuaan asianomaisen poliisilaitoksen päällikön lausunnon antaa luvan siihen, että kunta alueellaan tai sen tietyllä osalla poliisin ohella huolehtii pysäköintiä ja pysäyttämistä sekä joutokäyntiä koskevien kieltojen ja rajoitusten noudattamisen valvonnasta sekä pysäköintivirhemaksujen ja muiden laissa säädettyjen seuraamusten määräämisestä. Kunnan järjestämä pysäköinninvalvontaa johtaa virkasuhteessa oleva kunnallinen pysäköinninvalvoja, jolla on tarvittava määrä apulaisia (pysäköinnintarkastajia) kentällä. Kunnallisen pysäköinninvalvojan kelpoisuusvaatimuksena kunnassa on muu oikeustieteen ylempi korkeakoulututkinto kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinto ja perehtyneisyys liikennekysymyksiin. Kauniaisissa käytännössä ainoa kyseeseen tuleva viranhaltija voisi koulutuksen osalta olla kaupunginlakimies. Sen sijaan perehtyneisyys liikennekysymyksiin on kuntatekniikan henkilöstöllä. Kaupunginlakimiehen nykyisten tehtävien, sijaistusvaikeuksien ja toiminnan varsin suurin työllistävyiden vuoksi ratkaisua ei pidetä tarkoituksenmukaisena.

Kuntalain 49 §:n mukaan kunnat voivat sopimuksen nojalla hoitaa tehtäviään yhdessä. Kuntien julkisoikeudellisen yhteistoiminnan muotoja ovat yhteinen toimielin, yhteinen virka, sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta ja kuntayhtymä, joista tässä tapauksessa soveltuvin olisi kuntalain 54 §:n mukainen sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta. Kuntalain 54 §:n mukaan kunnalle, kuntayhtymälle tai sen viranomaiselle laissa säädetty tehtävä, jossa toimivaltaa voidaan siirtää viranhaltijalle, voidaan sopimuksella antaa virkavastuulla toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi. Sopimukseen on otettava tarpeelliset määräykset ainakin tehtävän sisällöstä, tehtävän hoidon seurannasta, kustannusten perusteista ja jakautumisesta sekä sopimuksen voimassaolosta ja irtisanomisesta.

Pysäköinninvalvonnan ulkoistaminen yksityiselle taholle ei tällä hetkellä ole mahdollista kaupungin hallinnoimilla alueilla. Nykylainsäädännön mukaan asia on linjattu viranomaistoiminnaksi ja laki yksityisestä pysäköinninvalvonnasta ei ole edennyt. Yksityisiä toimijoita on alalla useita, mutta kysymys on kaikkiaan kiistanalainen ja juridisesti lopullisesti ratkaisematta.

Pysäköinninvalvonnan keskeisin tehtävä on edistää pysäköintiin varattujen paikkojen mahdollisimman tehokasta ja aikarajoitusten mukaista käyttöä sekä karsia pois liikenneturvallisuutta vaarantava virhepysäköinti esim. riisteysalueilla tai kiinteistöjen sisäänajojen kohdalla.

Kuntatekniikka vastaanottaa vuosittain toistasataa pysäköintirikkomuksia koskevaa palautetta, jotka keskittyvät erityisesti koulujen ja rakennustyömaiden läheisyyteen sekä suuriin urheilutapahtumiin mutta myös yleisemmin keskusta-alueeseen. Keskusta-alueella esiintyy myös luvatonta liikennettä kävelyalueella ja sitä kautta potentiaalisia vaaratilanteita. Kaupungin yhteyshenkilö Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksella on pyydettäessä ilmoittanut, että Kauniaisissa on kirjoitettu vuositason joitakin kymmeniä pysäköintivirhemaksuja poliisin toimesta. Huomautuksia saatetaan antaa suullisesti paikan päällä, mutta niitä ei ole erikseen tilastoitu. Kaupungin tiedossa ei ole, kuinka suuri osa annetuista sakoista on maksettu, mahdollisesti maksukehotusten jälkeen. Aiemmissa selvityksissä arvio on ollut, että n. 75 % annetuista virhemaksuista tulee maksetuksi.

Kuntatekniikka on alustavasti keskustellut Espoon kaupungin pysäköinninvalvonnasta vastaavan lakimiehen kanssa käytännön toimista mahdollisessa valvontayhteistyössä sekä yhteistyön ehdoista ja tavoitteista. Espoon kaupungin pysäköinnistä vastaavan lakimiehen mukaan on mahdollista hoitaa käytännön valvontatyö sekä oikaisuvaatimusten käsittelyt kokonaan Espoon toimesta. Espoo ei alustavan keskustelun pohjalta perisi Kauniaisten kaupungilta erillistä korvausta valvontatyöstä, vaan toiminta rahoitettaisiin pelkästään kertyneillä pysäköintivirhemaksuilla.

Valvonnallinen tavoite on pysäköintirikkomusten selvä väheneminen, ei virhemaksukertymän optimointi. Alustavissa neuvotteluissa on pidetty mahdollisena, että valvontayhteistyön alkuvaiheessa jaettaisiin pelkästään huomautuksia pysäköintirikkomuksista. Jatkossa valvontakäynnit mitoitettaisiin asetettuja tavoitteita vastaaviksi.

Pysäköinninvalvonnan aloittaminen ja sopimuksen solmiminen Espoon kaupungin kanssa edellyttää KV:n päätöstä asiassa ja lisäksi, että kaupunki hakee luvan kunnallisen pysäköinnin valvonnan järjestämiseksi aluehallintovirastolta. Aluehallintovirastolle jätettävään kunnallisen pysäköinninvalvonnan järjestämistä koskevaan hakemukseen on liitettävä selvitys alueen liikennetiheydestä ja kunnallisen pysäköinninvalvojan tehtävään määrättävän henkilön kelpoisuudesta. Lisäksi hakemuksessa on perusteltava tarve kunnallisen pysäköinninvalvonnan järjestämiselle sekä esitettävä suunnitelma kunnallisen pysäköinninvalvonnan organisaatiosta ja käytännön järjestelyistä kunnassa. Hakemuksessa on myös ilmoitettava kunnan alue, jota hakemus koskee.

Lupahakemukseen tulee myös liittää alueen poliisilaitoksen lausunto. Aluehallintovirasto voi vaatia hakijaa esittämään muitakin luvan antamisen edellytyksiä koskevia selvityksiä.

Sähköpostitse asiaa kysyttäessä Länsi-Uudenmaan poliisilaitos kannattaa pysäköinninvalvontaan liittyvän yhteistyön kehittämistä kaupunkien kesken. Kauniaisten kaupungin liittäminen sopimuksen myötä Espoon kaupungin suorittaman pysäköinninvalvonnan piiriin lisäisi valvontaa ja parantaisi alueen liikenneturvallisuutta. Ratkaisu vähentäisi poliisin suorittaman valvonnan tarvetta ja mahdollistaisi poliisin valvontaresurssien suuntaamisen muunlaiseen valvontaan alueella. Kunnallinen pysäköinninvalvonta tulisi lisäksi olemaan poliisin suorittamaa valvontaa säännöllisempää.

Pysäköintirikkomusten nykyistä tehokkaampi valvonta ja sanktiointi saattaisi osaltaan kannustaa henkilöauton käytön vähentämiseen, mikä tukisi kaupungin strategista tavoitetta vihreästä kävelykaupungista.

Espoon ja Kauniaisten kaupunkien välisen esisopimuksen valmistuttua ja yhteistyötä koskevien ehtojen ym. tietojen ollessa käytettävissä valtuustolle saatetaan päätöksentekoa varten aluehallintovirastolle osoitettava lupahakemus kunnalliseen pysäköinninvalvontaan ryhtymisestä.

YTJ:

Valiokunta kehottaa kuntatekniikkaa jatkamaan esisopimuksen valmistelua mahdollisuudesta hankkia kunnallisen pysäköinninvalvonnan palvelut Espoon kaupungilta siten, että kaupunki voi hakea aluehallintovirastolta lupaa kunnalliseen pysäköinninvalvontaan ryhtymisestä. Lisäksi valiokunta lähettää asian edelleen tiedoksi KH:lle.

Päätös:

Valiokunta päätti yksimielisesti ettei Kauniainen tässä vaiheessa jatka esisopimuksen valmistelua mahdollisuudesta hankkia kunnallisen pysäköinninvalvonnan palvelut Espoon kaupungilta siten, että kaupunki voi hakea aluehallintovirastolta lupaa kunnalliseen pysäköinninvalvontaan ryhtymisestä. Lisäksi todettiin, että keskustan rakentaminen tulee ensin saattaa loppuun sekä arvioida, miten pysäköinti- ja liikennejärjestelyt toimivat rakentamisen jälkeisessä tilanteessa. Lisäksi valiokunta lähettää asian edelleen tiedoksi KH:lle.